

telegram framställt, anses värdt uppmärksamhet, torde intet hinder möta för att hos myndigheterna i Norge och Danmark föreslå en gemensam stadga i ämnet.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 27 Januari 1877.

A. O. Wallenberg.

N:o 21.

Af Friherre von Essen: Om beviljande af ett förslagsanslag å 33,000 kronor till hästafvelns befrämjande m. m.

Bland de åtgärder, som på senare tiden blifvit vidtagna till hästafvelns befrämjande i vårt land, står utan tvifvel främst Kongl. Maj:ts författning angående prisbelöning af hästar.

Grundprincipen i denna författning, i hvad den angår prisbelöning af hingstar, består som bekant deruti, att staten genom ersättning af 150 till 200 kronor gör det möjligt för hingsthållare att underhålla afvelsdjur, hvilka böra kunna gagna hästafveln lika mycket som de hingstar, hvilka med en vida större uppoffring för staten underhållas på stuteri eller hingstdepôt.

De goda resultaten man häraf kan vänta, motverkas likväl i hög grad derigenom, att ett stort antal hingstar användas till afvel, som dertill äro otjenliga; och det billiga pris som vanligen sättes på deras begagnande bidrager endast att utvidga fältet för deras menliga inflytande på hästafveln;

att förhindra detta vore en åtgärd, som inom kort skulle verka mer än något annat till höjande af denna så viktiga industrigren, då hvar man vet huru angeläget valet af afvelsdjur är vid hvarje djurförädling.

Det enklaste sättet att vinna nyssnämnda mål, vore naturligtvis att förbjuda all användning till afvel af hingstar, som icke vore godkända, ett sätt som lärar blifvit infördt i några andra länder, men en sådan inskränkning i friheten att förfoga öfver eget förvärf, torde hos oss röna motstånd och vara svår att införa. Bättre synes därför målet kunna vinnas, om en bevillning af t. ex. 25 kronor bestämdes att utgå för hvarje hingst, som till afvel mot betalning bevisligen användes, hvaremot ett lika belopp borde af staten utbetalas för hvarje godkänd eller prisbelönad hingst, hvadan den senare skulle erhålla såväl detta mot bevillningen svarande belopp, som det tillerkända priset. Följden häraf skulle blifva den, att alla beskällare, som ej kunnat prisbelönas eller ens såsom afvelsdjur godkännas, skulle förlora i täflan med sina gynnade kamrater, och säkerligen skulle blott ett ringa antal fortfarande komma att användas såsom afvelsdjur.

Då emellertid antalet af "godkända" hingstar på förhand ej kan afgöras, torde det anslag, som dertill skall afses, böra upptagas såsom förslagsanslag, hvilket naturligen ej innebär någon fara för missbruk, enär ett minst lika stort belopp såsom bevillning kommer att ingå. Såsom ledning för beloppets bestämmande kan man utgå från den beräkning, som uppgjordes af komitén för stuteriväsendets ordnande år 1869, der landets behof af beskällare ansågs uppgå till 1,500; om nu derifrån drages statens egna hingstar och squadronsbeskällare, tillsammans omkring 200 stycken, återstå 1,300, för hvilka en utgift af 25 kronor per stycket skulle erfordras, eller i rundt tal 33,000 kronor.

De ökade kostnader, som uppkomma genom prisnämndernas förlängda arbeten blifva mer än väl ersatta genom den stora fördel, som vinnes i ökad kännedom om landets hästafvel och säkrare statistik i detta afseende, ty först när en sådan kännedom erhållits kan ledning lemnas och brister fyllas.

På grund af förestående tillåter jag mig vördsamt föreslå Riksdagen besluta,

att en bevillning till staten af 25 kronor skall utgå för hvarje hingst, som till afvel bevisligen användes mot betalning eller annan ersättning; att för alla beskällare, hvilka kunna af statens prisbelöningsnämnder såsom afvelsdjur godkännas, äfvensom för alla dem, hvilka af samma nämnder tillerkänts pris, skall till egaren utbetalas 25 kronor; samt att till detta ändamål ett förslagsanslag af 33,000 kronor uppföres på 6:te hufvudtiteln under rubrik "till hästafvelns befrämjande", hvarjemte Riksdagen med

underdånig anmälan härom ville hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbete de reglementariska föreskrifter, som för tillämpningen blifva nödiga.

Stockholm den 27 Januari 1877.

F. v. Essen.

N:o 22.

Af Friherre von Essen: Om beviljande af ett anslag å 2,000 kronor till bestridande af kostnaderna för en utredning rörande inrättandet af ett landbruksinstitut i Skara.

Mångfaldiga samverkande orsaker, förnämligast kommunikationsmedlens förbättring, hafva mellan jordens folk framkallat en täflan, som uppfordrar hvarje särskild nation att anstränga alla sina krafter för att icke duka under i odlingens fredliga strid.

Bland de medel, hvaraf framgången i denna täflingskamp betingas, intaga onekligen kunskap och yrkesskicklighet ett synnerligen framstående rum. Hvad särskildt den industriella utvecklingen angår, måste ett folk, som derutinnan vill häfda sin plats, icke blott använda oförtröttad flit utan äfven på allt sätt söka förvärfva och inom sig sprida de till hvarje yrkes- eller näringsgren hörande insigter, utan hvilka äfven det trägnaste arbete, om icke rent af förspilles, likväl alltid lemna ett mer eller mindre otillfredsställande resultat.

Beträffande vår modernäring, jordbruket, har på senare tider icke obetydligt gjorts till åstadkommande af en grundligare och fullständigare undervisning deruti; åtskilligt torde dock ännu återstå att göra. Sverige har två landbruksinstitut, Ultuna och Alnarp. Utan att underkänna dessa läroanstalters värde, synes man på goda grunder kunna påstå, att de ej äro tillräckliga för det stora antal unga män, som vilja förvärfva högre agro-